

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Dnr M2018/01322/R

Malmö 17 december 2018

REMISSVAR: Remiss av promemorian Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt

Avfall Sverige är branschorganisationen inom avfallshantering och återvinning. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, ett hundratal tillverkare, konsulter och privata utförare aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges årsmöte har fastställt ett antal ståndpunkter som är vägledande för ställningstaganden och åtgärder för att utveckla avfallshanteringen och kommunernas roller.

Avfall Sveriges stödjer avfallshierarkin som princip och anser också att det är viktigt att motverka nedskräpning och dumpning. Vidare anser Avfall Sverige att avfall som en gång har bortskaffats kan återvinnas, till exempel genom så kallad landfill mining, om det sker på ett ur miljösynpunkt acceptabelt sätt.

Avfall Sverige anser att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och att avfallshanteringen ska ge en god och behovsanpassad service till medborgare och verksamheter. Avfall Sverige anser att producenterna har ansvar för utformning av alla de produkter som sätts på

marknaden och att avfallshierarkin följs. Förorenarens betalningsansvar och principen om producentansvar är också centrala aspekter som ska fullföljas.

Avfall Sverige anser att frågor om avfallshantering ska integreras tidigt i planarbetet och att kommunernas avfallsplaner är en självklar del i den fysiska planeringen.

Avfallsanläggningar ska lokaliseras, utformas och drivas så att människors hälsa och miljön skyddas på både kort och lång sikt.

Teknikutveckling och bättre miljöprestanda hos avfallsanläggningar är viktigt för att minimera miljöpåverkan och öka återvinningen av energi och material.

2. Sammanfattning

- Avfall Sverige stödjer *principen att alla verksamheter blir tillstånds- eller anmälningspliktiga alternativt omfattas av allmänna regler* som säkerställer att avfallet behandlas i enlighet med avfallsdirektivets krav på avfallshantering.
- Avfall Sverige anser att *användning av slaggrus från avfallsförbränning i specifika anläggningsändamål bör utredas för att omfattas av de allmänna reglerna* inom ramarna för del 2 av uppdraget
- Avfall Sverige anser att *det finns en tillräckligt stor kunskapsnivå kring hanteringen och användningen av slaggrus från avfallsförbränning i anläggningskonstruktioner.*
- Avfall Sverige anser att *slaggruset under specifika anläggningsförutsättningar uppfyller lämplighetskriterierna* inom ramarna för uppdraget.
- Inom några år kommer *möjligheterna för avsättning av slaggrus på deponier i Sverige att minska*, och i praktiken saknas en storskalig och regelmässig användning utanför deponier i landet.

3. Generella kommentarer

Avfall Sverige ser det som positivt att Naturvårdsverket utreder bestämmelserna om behandling av avfall så att alla verksamheter blir tillstånds- eller anmälningspliktiga alternativt omfattas av allmänna regler som säkerställer att avfallet behandlas i enlighet med avfallsdirektivets krav på avfallshantering.

Naturvårdsverket bedömer i sin skrivelse att det kan vara lämpligt att följande verksamheter omfattas av allmänna regler istället för tillstånds- eller anmälningsplikt:

- mekanisk bearbetning och lagring av vissa avfallsslag inför återvinning
- användning av vissa avfallsslag för anläggningsändamål
- biologisk behandling av vissa avfallsslag
- förbränning av vissa avfallsslag.

Mer exakt vilka typer av anläggningar, samt typer och mängder av avfall som bör omfattas av de allmänna reglerna, kommer att specificeras när reglerna utarbetas i uppdragets del 2. Bedömningen av

lämpliga verksamheter för undantag kan komma att ändras efter den fördjupade analysen av relevanta aspekter i del 2 av uppdraget.

4. Specifika kommentarer

4.1 Slaggrus från energiåtervinning

Avfall Sverige anser att användning av slaggrus från avfallsförbränning i specifika anläggningsändamål bör utredas för att omfattas av de allmänna reglerna inom ramarna för del 2 av uppdraget. I Naturvårdsverkets utredning nämns främst askor från eldning av biobränslen.

Avfall Sverige anser att det finns en tillräckligt stor kunskapsnivå kring hanteringen och användningen av slaggrus från avfallsförbränning i anläggningskonstruktioner, vilket motiverar en utredning för att omfattas av allmänna regler. Slaggrusets egenskaper i konstruktion har utretts av bland annat Avfall Sverige och SGI och utredningarna visar på att slaggrus kan användas i bland annat asfaltsbelagda vägar och parkeringsytor.¹

Avfall Sverige anser att slaggruset under specifika anläggningsförutsättningar uppfyller lämplighetskriterierna inom ramarna för uppdraget:

- att det är juridiskt möjligt,
- att allmänna regler är ett lämpligt och möjligt sätt att säkerställa att avfallshanteringen sker utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön,
- att det är samhällsekonomiskt motiverat.

Naturvårdsverket redogör även i sin utredning för hur bland annat Danmark och Finland har löst frågan om allmänna regler. Båda länderna har inkluderat slaggrus från avfallsförbränning i allmänna regler.

4.2 Slaggrusets egenskaper och användningsområde

Avfallsförbränning med energiutvinning utgör den huvudsakliga behandlingen av hushållens och delvis även av industrins avfall i Sverige idag. I genomsnitt i Sverige blir 15 – 20 viktprocent av mängden inkommande avfall till energiåtervinning bottenaska och mellan 3 – 5 viktprocent rökgasreningsrester på avfallsförbränningsanläggningar. Det genereras ca 1 miljon ton bottenaska årligen.² En större del av denna post är slaggrus. Med slaggrus avses bottenaska från förbränning av restavfall från hushåll och verksamheter i en rosterpanna som sorterats från bland annat metaller och lagrats i mellan 3-6 månader.

Inom EU uppstår årligen ca 20 miljoner ton bottenaska varav över 90 procent klassas som icke-farligt avfall (IFA) i de länder den uppkommer i. Icke-farlig bottenaska används som konstruktionsmaterial

¹Arm M., 2006: Slaggrus i väg och anläggningsarbeten, SGI Information 18:5/Avfall Sverige rapport 2006:08

<<http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/info/pdf/sgi-i18-5.pdf>>;

Van Praagh M., 2017: <[2017:04/Beslutsstöd för återvinning av slaggrus i specifika asfalttäckta anläggningskonstruktioner](http://www.avfall Sverige.se/2017/04/Beslutsstod_for_atervinning_av_slaggrus_i_specifika_asfalttackta_anlaggningskonstruktioner)>, Avfall Sverige rapport 2017:04.

² Avfall Sverige: Svensk Avfallshantering 2018,

<https://www.avfall Sverige.se/fileadmin/user_upload/Publikationer/Svensk_avfallshantering_2018_01.pdf>.

eller deponeras på en deponi för icke-farligt avfall. Inom EU deponeras 10 – 20 procent av bottenaskan medan resten främst används i konstruktionsändamål.³

För närvarande är det huvudsakliga användningsområdet för slaggrus avjämningsmaterial i samband med sluttäckning av deponier. Inom några år kommer möjligheterna för avsättning av slaggrus på deponier i Sverige att minska, och i praktiken saknas en storskalig och regelmässig användning utanför deponier i landet. Detta trots att det finns kunskap och erfarenhet av användning, samt att slaggrus används systematiskt och storskaligt vid bland annat motorvägsbyggen, parkeringsytor och andra anläggningskonstruktioner i flera andra europeiska länder.⁴

Flertalet svenska studier har genom åren publicerats om slaggrus både när det gäller användningsområden och dess egenskaper.

Bland annat har följande kunnat konstaterats:

- På grund av sina fysiska egenskaper och produktionsvolymen har slaggrus stor potential att ersätta jungfruliga material och spara naturresurser vid anläggningsarbeten och i konstruktioner även utanför deponier.⁵
- Tekniskt sett är det liknande att bygga med obundet slaggrus som att bygga med grus.⁶
- Långtidsuppföljningar av slaggrus i asfaltstäckta anläggningskonstruktioner visar på låg miljöpåverkan.⁷

Övriga rapporter som bidragit till kunskap om slaggrus i anläggningskonstruktioner.⁸

³ *BIO by Deloitte*, 2015: Study to assess the impacts of different classification approaches for hazard property "HP 14" on selected waste streams – Final report. Prepared for the European Commission (DG ENV), in collaboration with INERIS, <<http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/hazard%20property.pdf>>.

⁴ *Hedenstedt A, Johansson I*, 2015: Omvärldsanalys avseende regelverk för användning av bottenaskor från avfallsförbränning i fem länder, Rapport Svenska Energiaskor.

⁵ *Lind B et al.*, 2017: <[2017:10/Användning och modifiering av metallseparerat slaggrus – potential och matching, AMOD](#)>, Avfall Sverige rapport 2017:10.

⁶ *Hälldahl et al.*, 2017: Nyttiggörande av slaggrus utanför deponier, Energiforsk rapport 2017:403, <<https://energiforskmedia.blob.core.windows.net/media/22876/nyttiggorande-av-slaggrus-utanfor-deponier-energiforskrapport-2017-403.pdf>>.

⁷ *Hartlén J et al.*, 2015: <[2015:02/Utvärdering av miljöpåverkan vid användning av slaggrus baserat på utförda projekt](#)>, Avfall Sverige rapport 2015:02.

⁸ *Bendz D et al.*, 2006: Miljöriktlinjer för askanvändning i anläggningsbyggande, Värmeforsk Rapport 979, <<https://energiforskmedia.blob.core.windows.net/media/19006/miljoriktlinjer-for-askanvandning-i-anlaggningsbyggande-etapp-2-varmeforskrapport-979.pdf>>; *Lind B et al.*, 2005: Energiaska som vägbyggnadsmaterial – utlakning och miljöbelastning från en provväg, SGI VARIA 557, <<http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/varia/pdf/sgi-v557.pdf>>.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår rådgivare Johan Fagerqvist, johan.fagerqvist@avfallsverige.se eller till vår jurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

Med vänliga hälsningar,
Avfall Sverige

Claes Thunblad
Ordförande

Weine Wiqvist
VD